

N:o 127.

Af herr **J. H. G. Fredholm**, *i fråga om rätt för kronan till andel i vinst af grufföretag å kronomark m. m.*

I grufvestadgan af den 16 maj 1884 stadgas i 3 kap. om jordegareandel, att jordegare är berättigad att till hälften med inmutaren deltaga i grufarbetet och den deraf fallande vinsten, och kan denna jordegareandel begagnas till fullo eller till viss del. Lag samma gäller om innehafvare med ständig besittningsrätt af kronojord. Å annan kronojord tillkommer jordegareandelen inmutaren.

Det har synts mig, att svåriligen något ur eganderätten härflytande skäl kan angifvas för denna i grufvestadgan gjorda skilnad mellan kronans och den enskildes eganderätt. Väl är sant, att man på praktiska grunder icke kan för kronan göra gällande skyldigheten att deltaga i grufarbetet för erhållande af andel i vinsten. Men om ock i följd deraf icke åt kronan kan beredas lika stor andel i vinsten som åt den enskilde, så vill det dock synas hvarken rättvist eller billigt, att kronan skall helt och hållet afstå från all vinst på ett grufföretag, som bedrifves på kronans mark.

Frågan om den andel i vinsten, som bör tillkomma kronan på grund af eganderätt till marken, torde kunna lösas på det sätt, att grufegaren för hvad som brytes betalar en viss »royalty».

För den skull får jag anhålla,

att lagutskottet ville pröfva, hvilken andel af vinsten på ett grufföretag skäligen bör tillkomma kronan på grund af jordeganderätt och under hvilka vilkor denna kronans vinstandel bör utgå, samt för Riksdagen framlägga förslag till de ändringar i gällande grufvestadga, som deraf kunna föranledas.

Stockholm den 29 januari 1897.

J. H. G. Fredholm.